

PODSTAWA PROGRAMOWA - język polski

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1)** odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie;
- 2)** wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu;
- 3)** porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;
- 6)** rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym;
- 11)** czerpie dodatkowe informacje z przypisu.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń:

- 1)** samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych;
- 2)** stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji;
- 3)** korzysta ze słownika: języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego, wyrazów obcych, synonimów i antonimów oraz szkolnego słownika terminów literackich – w formie książkowej i elektronicznej.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- 2)** rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenia w tekście;
- 3)** dostrzega zróżnicowanie słownictwa (...);
- 4)** rozpoznaje cechy kultury i języka swojego regionu;

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1)** opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło;
- 2)** rozpoznaje problematykę utworu.

2. Analiza. Uczeń:

- 1)** przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście;
- 2)** charakteryzuje postać mówiącą w utworze;
- 4)** wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych (...)
- 5)** omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu;
- 10)** znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych; wskazuje przykłady mieszania gatunków;
- 11)** uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne.

3. Interpretacja. Uczeń:

- 1)** przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją;
- 2)** uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny;

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

- 1)** ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane(...);
- 2)** omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury

podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne (...);

3) dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne (...);

2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat;

4) dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (...);

5) uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi;

7) stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi (...), ma świadomość konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych;

8) świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta (jako odbiorca i nadawca) z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

1) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;

2) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego;

3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści;

4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie;

11) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (...).